

RIKSDAGENS FÖRFATTNINGSSAMLING

UTGIVEN AV RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

UTKOM DEN 31 DECEMBER

1970 · NR 5

Nr 5

Reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning (Bankoreglementet)

fastställt av riksdagen den 15 december 1970¹

Om sedelutgivningen och bankrörelsen

1 §

1 mom. På de sedlar, som riksbanken utger, anbringas genom tryck namnteckningar av fullmäktig eller tjänsteman, två i förening.

2 mom. Riksbanken är skyldig att, när så påfordras, vid sitt huvudkontor inlösa sina sedlar efter den grund som Konung och riksdag fastställt.

3 mom. Fullmäktige får medge inlösen av bristfälliga och förslitna sedlar samt ersättning för helt förstörda sedlar.

2 §

Riksbanken skall ha avdelningskontor i Göteborg och Malmö samt Falun, Gävle, Halmstad, Härnösand, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Linköping, Luleå, Nyköping, Skövde, Umeå, Uppsala, Visby, Vänersborg, Västerås, Växjö, Örebro och Östersund.

3 §

Svenskt mynt, präglat efter myntordningar som är äldre än lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, inlöses av riksbanken efter sitt värde i gångbart mynt.

4 §

Diskontering, lån eller kredit i checkräkning får ej utan fullmäktiges medgivande beviljas annan än den som är mantalsskriven eller driver stadigvarande rörelse inom det lånedistrikt som fullmäktige bestämt för varje kontor.

Utan hinder av distriktsindelningen får dock mot realsäkerhet beviljas lån utan avbetalningsrätt och kredit i checkräkning.

Dessutom får bankinrättningar anlita huvudkontoret i samtliga lånegre-
nar, även om de icke tillhör dess distrikt.

¹ BaU 1970: 86, rskr. 480.

5 §

1 mom. Från riksbankens avbetalningslånefond får riksbanken utlämna lån antingen mot säkerhet av borgen såsom för egen skuld eller pant av värdepapper eller mot statlig kreditgaranti eller såsom bostadsanskaffningslån till anställningshavare hos riksdagen och dess verk.

2 mom. Lån mot säkerhet av borgen eller pant av värdepapper utlämnas med eller utan amorteringsskyldighet enligt följande grunder.

Ränta erläggs var sjätte månad.

Avbetalningslån utlämnas för en tid av högst åtta år och skall återbetalas genom att minst en sextondedel av det ursprungliga lånebeloppet erläggs var sjätte månad.

På avbetalningslån får, med iakttagande av att den sammanlagda lånetiden icke överskrider åtta år, medges frihet från amortering under högst fyra år.

Lån utan amortering utlämnas på sammanlagt högst fyra år.

Låntagare får icke häfta i skuld för högre belopp än 25 000 kronor.

3 mom. Lån med statlig kreditgaranti får utlämnas enligt vad därom särskilt stadgas.

4 mom. Bostadsanskaffningslån får utlämnas till anställningshavare hos riksdagen och dess verk under förutsättningar och på villkor motsvarande dem som i 2 § kungörelsen den 30 juni 1960 (nr 522) angående bostadsanskaffningslån med statlig garanti till anställningshavare i statens tjänst m. m. anges för beviljande av däri avsedda lån.

6 §

För utlåningsrörelsen i dess helhet gäller följande särskilda bestämmelser.

Diskontering, lån eller kredit i checkräkning får ej beviljas:

a) fullmäktig i riksbanken, utom såvitt gäller lån och kredit i checkräkning mot säkerhet av statens, allmänna hypoteksbankens eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer;

b) tjänsteman i riksbanken, utom såvitt gäller dels vid huvudkontoret avbetalningslån enligt 7 §, dels vid huvudkontoret eller det avdelningskontor, där han tjänstgör, lån och kredit i checkräkning mot säkerhet av obligationer som utfärdats av staten, allmänna hypoteksbanken, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa eller kommun eller som av fullmäktige i belåningshänseende likställs med sådana obligationer.

Till styrelseledamot vid avdelningskontor får vid huvudkontoret utlämnas avbetalningslån enligt 7 §. I övrigt får lån eller kredit i checkräkning beviljas sådan styrelseledamot endast mot pant som prövas i och för sig innebära fullgod säkerhet. Växel, på vilken annan styrelseledamot än direktör är acceptant, trassent eller endossent, får diskonteras i riksbanken endast om växeln är grundad på verklig handelsaffär eller siste endossenten är av Kungl. Maj:t oktrojerad bankinrättning eller fullmäktige lämnat tillstånd till diskonteringen.

Lån eller kredit i checkräkning får ej beviljas med borgen av fullmäktig, styrelseledamot vid avdelningskontor eller tjänsteman eller mot säkerhet av fordringsbevis, för vilket sådan person svarar. Styrelseledamot vid avdelningskontor och tjänsteman får dock teckna borgen för avbetalningslån som utlämnas vid huvudkontoret. Växel, på vilken fullmäktig eller tjänsteman är acceptant, trassent eller endossent, får ej diskonteras i riksbanken.

Vad i denna paragraf stadgas om fullmäktig gäller även suppleant för fullmäktig samt direktionsledamot som ej är fullmäktig. För suppleant för styrelseledamot gäller vad i denna paragraf stadgas om styrelseledamot.

Angående bolag eller förening, vari person som omtalas i denna paragraf äger ett väsentligt ekonomiskt intresse såsom delägare eller medlem, gäller vad som stadgas om sådan person.

7 §

Fullmäktig i riksbanken, suppleant för fullmäktig, ledamot av styrelse vid avdelningskontor samt tjänsteman i riksbanken får icke såsom kommissionär taga befattning med växeldiskontering eller med anskaffande av lån eller annan kredit i riksbanken.

8 §

Vid ansökan om växeldiskontering, lån eller kredit i checkräkning skall den erbjudna säkerheten noga prövas.

Särskilt bör vid diskontering av växlar hänsyn tagas till växlarnas ursprung.

9 §

Räntan för lån och kredit i checkräkning samt vid diskontering av växlar fastställs av fullmäktige med beaktande av såväl penningställningen som utlåningstiden och de säkerheter som erbjuds. Fullmäktige äger också bestämma avgiften för kredit i checkräkning och medge befrielse från sådan avgift.

10 §

Avgiften för den förvaring av värdepapper och av gods under försegling som omtalas i 24 § lagen för Sveriges riksbank bestäms av fullmäktige. Befrielse från sådan avgift får medges.

Om tryckerirörelsen och papperstillverkningen

11 §

Angående driften av sedeltryckeriet och pappersbruket äger fullmäktige meddela erforderliga bestämmelser.

Om styrelsen och förvaltningen m. m.

Fullmäktige m. m.

12 §

1 mom. Fullmäktige utser inom sig riksbankschef samt inom eller utom sig en suppleant som med fullmäktigs rätt och ansvar träder i hans ställe vid förfall (vice riksbankschef).

Därjämte utser fullmäktige inom sig en deputerad för tiden intill nästa fullmäktigeval. Är deputeraden under längre tid förhindrad att tjänstgöra, får fullmäktige utse annan fullmäktig att under tiden vara deputerad.

Instruktion för deputeraden fastställs av fullmäktige.

2 mom. Vid förfall för fullmäktiges ordförande inkallas den av Konungen förordnade suppleanten.

Vid förfall för annan fullmäktig inkallas, med iakttagande av 70 § 5 mom.

riksdagsordningen, av riksdagen utsedd suppleant, om fullmäktige eljest ej är beslutföra.

Suppleant får inkallas även i annat fall, om ärende av vikt förekommer.

3 mom. Om vid förfall för riksbankschefen vice riksbankschefen är förhindrad att träda i hans ställe, får fullmäktige förordna annan av riksdagen vald fullmäktig eller bankdirektör att uppehålla befattningen såsom riksbankschef. Till sådan vikarie utgår ersättning med belopp som fullmäktige bestämmer.

4 mom. När fullmäktig på grund av bestämmelserna i 30 och 31 §§ lagen för Sveriges riksbank icke får utöva sin befattning, skall han genast frånträda den och suppleant inkallas att inträda i hans ställe.

5 mom. Varje fullmäktig äger uppbära ett årligt arvode av 15 000 kronor.

Därjämte utgår särskilda arvoden till fullmäktiges ordförande med 2 700 kronor för år och till deputeraden efter fullmäktiges bestämmande med högst 14 400 kronor för år.

Är fullmäktig förhindrad att utöva sin befattning av annan anledning än uppdrag för riksbankens räkning och inkallas till följd därav suppleant, skall fullmäktigen avstå det arvode som belöper på ledigheten. Fullmäktiges ordförande och deputeraden får dock med bibehållet arvode åtnjuta semester eller annan ledighet under en tid av 45 dagar årligen. Är deputeraden av sjukdom förhindrad att tjänstgöra, får han efter fullmäktiges bestämmande under en tid av högst ett år uppbära halva fullmäktigarvodet och två tredjedelar av arvodet som deputerad.

6 mom. Av Konungen förordnad eller av riksdagen vald suppleant äger uppbära ett årligt arvode av 2 400 kronor.

Under tid då suppleant tjänstgör såsom fullmäktig äger han i stället åtnjuta arvode efter samma grunder som fullmäktig.

7 mom. Fullmäktig äger att för resa, som han för fullgörande av fullmäktiguppdraget eller eljest för riksbankens räkning företager från hemorten eller ort, där han vistas för fullgörande av offentligt uppdrag, åtnjuta resekostnadsersättning och, med det undantag som i andra stycket sägs, traktamente samt ersättning i övrigt enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet eller, när fråga är om utrikes resa, utlandsresereglementet. Fullmäktig hänförs därvid till reseklass A.

För bevistande av sammanträde eller annan förrättning i Stockholm för riksbankens räkning utgår traktamente icke till deputeraden och under tid, då riksdagen håller session, icke heller till annan fullmäktig eller suppleant som är ledamot av riksdagen.

13 §

1 mom. Riksbankens direktion skall enligt fullmäktiges bestämmande förbereda ärenden som skall handläggas av fullmäktige, tillse att fullmäktiges beslut verkställs, utöva tillsyn över göromålen inom banken, besluta om köp och försäljning av utländska valutor, pröva utlåningsärenden samt handha den löpande förvaltningen i övrigt.

Direktionen består av riksbankschefen, vice riksbankschefen, deputeraden, en annan av de av riksdagen valda fullmäktige (jourhavande fullmäktig) samt den bankdirektör till vars verksamhetsområde föreliggande ärenden hör. Fullmäktige får föreskriva att även annan bankdirektör skall delta vid behandlingen av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Turordning för alternerande tjänstgöring som jourhavande fullmäktig fastställs av fullmäktige.

Riksbankschefen, eller vid förfall för honom vice riksbankschefen, är ordförande i direktionen. Direktionen är beslutför, när minst tre ledamöter, bland dem deputeraden eller jourhavande fullmäktigen, är närvarande. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden biträder.

Vid direktionssammanträde förekommande ärende skall hänskjutas till fullmäktige, om någon av de närvarande ledamöterna yrkar det.

2 mom. Till ledamöter i den i 6 a § valutalagen nämnda valutastyrelsen skall fullmäktige utse vice riksbankschefen, en fullmäktig eller suppleant för fullmäktig och en bankdirektör. Fullmäktige skall därjämte utse suppleanter för dessa ledamöter.

Vice riksbankschefen är valutastyrelsens ordförande. Fullmäktige förordnar en av de övriga inom riksbanken utsedda ledamöterna att vara vice ordförande.

Valutastyrelsen är beslutför när minst tre ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden biträder.

Fullmäktige skall utfärda närmare bestämmelser för valutastyrelsens verksamhet. Därvid får föreskrivas att ärenden som är av löpande eller expeditionell natur eller eljest innebär tillämpning av fastställda riktlinjer får avgöras på styrelsens vägnar av ordföranden och bankdirektören i förening.

Har av fullmäktige utsedd ledamot eller suppleant, som deltagit i valutastyrelsens beslut, enligt 6 a § tredje stycket valutalagen framställt yrkande om att beslutet skall underställas fullmäktiges prövning, skall sökanden i ärendet underrättas därom snarast möjligt och senast i samband med att han erhåller meddelande om innehållet i styrelsens beslut.

Fullmäktig eller suppleant för fullmäktig får ej deltaga i fullmäktiges handläggning av ärende varmed han tagit befattning i valutastyrelsen.

Till ledamot eller suppleant, som ej är tjänsteman i riksbanken, utgår arvode till ledamot med 3 000 kronor för år och till suppleant med 60 kronor för sammanträdesdag. Vid resa, som föranleds av uppdraget, äger ledamot eller suppleant åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente enligt vad som gäller för bankdirektör.

14 §

1 mom. För behandling av allmänna ärenden sammanträder fullmäktige en gång varannan vecka eller oftare, om ärendenas beskaffenhet och oavbrutna gång fordrar det. Därvid skall minst fem fullmäktige vara tillstädes; ärenden som bör handläggas skyndsamt får dock avgöras av fyra fullmäktige, därest tre av dem är ense om beslutet.

Framställs under fullmäktiges överläggningar olika yrkanden, skall alla närvarande fullmäktige avge sina röster till protokollet. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden biträder. Fullmäktig, som varit hindrad att övervara något fullmäktiges beslut, får ej på denna grund undandraga sig att deltaga i de överläggningar som beslutet kan föranleda. Sluten omröstning får ske endast vid val till befattning, vartill någon bland fullmäktige kan utses, och skall äga rum i sådant fall när yrkande därom framställs.

Vid fullmäktiges sammanträden bör vice riksbankschefen och övriga direktionsledamöter närvara. I ärende, vari direktionsledamot är föredragande, är han skyldig att låta till protokollet anteckna sin mening, när denna icke överensstämmer med fullmäktiges beslut.

Expeditioner i fullmäktiges namn får utgå endast till följd av beslut som fattats vid sammankomst med fullmäktige.

2 mom. Fullmäktig, direktionsledamot eller tjänsteman som har att meddela beslut på riksbankens vägnar får ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och riksbanken. Ej heller får han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan riksbanken och tredje man, om han i frågan äger ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot riksbankens. Vad sålunda är stadgat angående avtal skall äga motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

3 mom. Vid fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamma sammanträden skall, för att beslut skall kunna fattas, minst fem av fullmäktige i vardera verket vara tillstädes. Omröstning skall därvid verkställas per capita.

15 §

I skrivelse som fullmäktige avger till riksdagen skall anges närvarande ledamöter samt skiljaktiga meningar.

16 §

Fullmäktige skall varje år före utgången av januari till riksdagen överlämna förslag om disposition av riksbankens vinstmedel.

17 §

Fullmäktige åligger att låta verkställa erforderliga undersökningar av riksbankens kontor och avdelningar, kassor och förvaringsrum samt sedeltryckeri och pappersbruk ävensom att låta utföra erforderliga besiktningar av riksbankens fastigheter och inventarier.

Varje avdelningskontor skall minst en gång årligen inspekteras av fullmäktig, direktionsledamot eller annan som fullmäktige utser därtill.

18 §

Riksbanken tillhörig fastighet, med undantag av sådan som har förvärvats till täckande av fordran, får icke avyttras utan riksdagens medgivande.

Fråga om nybyggnad eller större reparation på bankens för rörelsen avsedda byggnader skall underställas riksdagen.

19 §

1 mom. Efter noggrann prövning av omständigheterna i varje särskilt fall får fullmäktige bevilja de riksbankens gäldenärer, vilka försatts i konkurs eller vid försök till utmätning befunnits sakna utmättningsbar tillgång och därefter avlagt utmätningssed, ackord eller eftergift på deras skuld eller biträda överenskommelse mellan gäldenär och hans fordringsägare om betalning av gäld.

Fullmäktige får bevilja riksbankens gäldenärer anstånd med betalning av skuld till riksbanken och får också uppdraga åt direktionen och styrelserna vid avdelningskontoren att bevilja sådant anstånd.

2 mom. Fullmäktige får bestämma, att såsom osäkra ansedda fordringar skall föras inom linjen i räkenskaperna.

20 §

Det ankommer på fullmäktige att ombesörja beredskapsplanläggning på bank- och betalningsväsendets område. Fullmäktige skall i erforderlig utsträckning samråda med överstyrelsen för ekonomiskt försvar samt hålla denna myndighet underrättad om beredskapsplanläggningen.

21 §

Gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret skall fullmäktige i riksbanken för uppsikt och kontroll över Göta kanals vidmakthållande utse dels en person att såsom ledamot på riksbankens och riksgäldskontorets vägnar inträda i direktionen över kanalen, dels ett ombud att på de båda verkens vägnar delta i revisionen av kanalens räkenskaper. Val av ledamot i direktionen skall företagas varje år och val av ombud i revisionen före dess början.

Avdelningskontorens styrelser

22 §

1 mom. Styrelse vid avdelningskontor skall bestå av direktören vid kontoret och ytterligare tre eller fyra ledamöter.

Ordförande och övriga styrelseledamöter samt suppleanter för dem, i den mån sådana anses erforderliga, utses av fullmäktige för högst tre år. Fullmäktige får entlediga styrelseledamot eller suppleant.

Styrelse väljer inom sig vice ordförande.

Direktören vid kontoret får icke utses till ordförande eller vice ordförande.

2 mom. Är direktören förhindrad tjänstgöra, anmäls förhållandet skyndsamt hos direktionen. I avvaktan på beslut av direktionen förordnar styrelsen om hur göromålen skall uppehållas.

3 mom. Styrelseledamot, som ej är direktör vid kontoret, äger uppbära dels årsarvode och dels särskilt arvode för dag, då han deltar i sammanträde med styrelsen, enligt följande grunder, nämligen

vid kontoren i Göteborg och Malmö: styrelsens ordförande årsarvode med 1 800 kronor samt ersättning per sammanträdesdag med 60 kronor; annan styrelseledamot årsarvode med 1 500 kronor samt ersättning per sammanträdesdag med 50 kronor;

vid övriga kontor: styrelsens ordförande årsarvode med 1 500 kronor och ersättning per sammanträdesdag med 50 kronor; annan styrelseledamot årsarvode med 1 200 kronor och ersättning per sammanträdesdag med 40 kronor.

Vice ordförande, som tjänstgör som ordförande, äger uppbära för ordförande angiven dagensättning.

Suppleant, som inkallas att närvara vid sammanträde, äger uppbära ersättning med 75 kronor per sammanträdesdag.

Med sammanträde jämställes förrättning, vari styrelseledamot eller suppleant deltar.

4 mom. Styrelseledamot eller suppleant äger att för resa, som han för fullgörande av sitt uppdrag eller eljest för riksbankens räkning företager från hemorten, åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. Han hänförs därvid till reseklass A.

23 §

1 mom. För behandling av allmänna ärenden sammanträder styrelsen så ofta ärendenas beskaffenhet och oavbrutna gång fordrar det, dock minst en gång i veckan. Styrelsen är beslutför, när minst tre ledamöter är tillstädes. Vid sammanträde skall protokoll föras. Vid lika röstetal gäller den mening

ordföranden biträder. För bifall till låneansökan fordras att minst tre ledamöter är ense om beslutet.

2 mom. Styrelseledamot får ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och riksbanken. Han får ej heller deltaga i fråga om avtal mellan riksbanken och tredje man, om han i frågan äger ett väsentligt intresse som kan vara stridande mot riksbankens. Vad sålunda är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

24 §

Vid förvaltningen av avdelningskontoret har styrelsen att ställa sig till efterrättelse av fullmäktige och direktionen meddelade föreskrifter.

Den löpande förvaltningen handhas av direktören. Det åligger denne att enligt meddelade föreskrifter ha inseende över den vid kontoret anställda personalen, att ordna göromålens handläggning inom kontoret, att utöva erforderlig kontroll samt att föredraga låne- och andra ärenden.

Tjänstemännen

25 §

1 mom. Fullmäktige får fördela förefintliga ordinarie tjänster mellan kontoren på sätt fullmäktige med hänsyn till göromålens omfattning finner lämpligt.

2 mom. Prövar fullmäktige ledigbliven tjänst kunna umbäras, får fullmäktige låta anstå med tillsättning därav.

26 §

1 mom. Ordinarie tjänst i riksbanken får innehas endast av svensk medborgare.

2 mom. I den mån så provas erforderligt får fullmäktige uppställa särskilda kompetensvillkor för erhållande av viss tjänst i riksbanken.

27 §

Ordinarie tjänster tillsätts av fullmäktige, tjänster med lönegradsbeteckningen Bp eller Cp genom förordnande för högst tre år i sänder.

28 §

Extra ordinarie tjänstemän antages av fullmäktige eller, efter fullmäktiges bemyndigande, av direktionen. Andra icke-ordinarie tjänstemän anställs av direktionen.

29 §

Göromålen vid riksbankens kontor skall handläggas i överensstämmelse med av fullmäktige fastställda tjänstgöringsstadgar, instruktioner och arbetsordningar samt med iakttagande av de föreskrifter i övrigt, som meddelats av fullmäktige eller direktionen.

30 §

Om besvär över vissa beslut inom riksbanken föreskrivs i besvärstadgan för riksdagen och dess verk.

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 1971, då bankreglementet den 15 december 1966 (senaste lydelse RFS 1968: 1) upphör att gälla.

Övergångsbestämmelser

1. Intill tidpunkt som fullmäktige bestämmer har riksbanken avdelningskontor i Mariestad i stället för i Skövde.
2. Intill tidpunkt som fullmäktige bestämmer gäller vad i bankoreglementet den 15 december 1966 (16 § 2 mom.) är stadgat om industristyrelsen.

